

Tillaga til þingsályktunar

um flutning Landhelgisgæslunnar til Reykjanesbæjar.

Flm.: Silja Dögg Gunnarsdóttir, Páll Valur Björnsson, Páll Jóhann Pálsson,
Haraldur Einarsson, Oddný G. Harðardóttir, Ásmundur Friðriksson,
Jóhanna María Sigmundsdóttir, Þorsteinn Sæmundsson, Elsa Lára Arnardóttir.

Alþingi ályktar að fela innanríkisráðherra að hefja undirbúning að flutningi Landhelgisgæslunnar til Reykjanesbæjar.

Greinargerð.

Tillaga þessi var áður flutt á 139. og 140. löggjafarþingi (19. mál) og er nú endurflutt.

Umræða um flutning stofnunarinnar í hentugt og rúmgott húsnæði á öryggissvæðinu á Keflavíkurflugvelli hefur staðið um nokkurra missira skeið. Að mati flutningsmanna fylgja fjölmargir kostir því að flytja alla starfsemi Landhelgisgæslunnar á Suðurnesin, nánar tiltekið á öryggissvæðið á Ásbrú, en nú þegar er Landhelgisgæslan með umfangsmikla starfsemi á svæðinu og þúsundir fermetra af vannýttu húsnæði. Það fylgir því mikil hagræðing að hafa alla starfsemina á einum stað og þjónusta og öryggi munu einnig aukast þar sem viðbragðstími Landhelgisgæslunnar styttest með því að færa alla starfsemi hennar. Einnig mun flugfloti gæslunnar komast í gott framtíðarhúsnæði sem uppfyllir öryggisstaðla.

Fyrirverandi innanríkisráðherra, Ögmundur Jónasson, fékk Deloitte til að gera hagkvæmnisathugun á að flytja Landhelgisgæslu Íslands til Suðurnesja. Úttektin er dagsett 14. apríl 2011 og niðurstaða er að kostnaðarsamt sé að flytja starfsemi Landhelgisgæslunnar, m.a. vegna aukins flutningskostnaðar starfsmanna frá Reykjavík til Suðurnesja, en sá kostnaður er bundinn kjarasamningum. Einnig er nefndur verulegur kostnaður við að breyta bakvaktarfyrikomulagi þyrlusveitar í viðverufyrirkomulag. Þá þyrfti að fjölga þyrflugmönnum um 50% þannig að rekstrarkostnaður ykist verulega. Þess ber þó að geta að með breyttu vaktarfyrikomulagi styttest viðbragðstími flugmanna mikið. Niðurstaða úttektarinnar er umdeild, m.a. bent á að forsendur hennar fyrir auknum kostnaði séu ekki réttar enda segja skýrsluhöfundar að við útreikninga séu forsendur ýmissa þátta háðar óvissu. Þeir benda einnig á að úttektin horfi eingöngu til fjárhagslegra áhrifa en einnig þurfi að meta þætti er varða öryggismál þegar ákvörðun um mögulegan flutning verður tekin. Höfundarnir segja: „Aðstaðan í heild er því nógu góð til skemmri tíma en það þyrfti að bæta aðstöðuna til lengri tíma lítið, sérstaklega ef áætlanir eru um eflingu starfseminnar.“ Í umræddri athugun kemur fram að um 40 manns starfi nú við loftvarnaeftirlit (IADS) en það er tengt öllum loftvarnaupplýsingakerfum NATO. Hins vegar er ekki nefnt í úttektinni að Landhelgisgæslan rekur nú þegar mörg mannvirki á öryggissvæðinu sem eru ekkert eða lítið nýtt.

Á öryggissvæðinu á Keflavíkurflugvelli er til staðar afar heppileg aðstaða fyrir alla starfsemi Landhelgisgæslunnar til framtíðar. Þar er húsnæði, flugbrautir, góð hafnaraðstaða og stoðkerfi sem fullnægir þörfum Landhelgisgæslunnar að öllu leyti.

Nú er Landhelgisgæslan með starfsemina dreifða í leiguhúsnæði á mörgum stöðum, þ.m.t. á öryggissvæðinu á Asbrú. Stækkunarmöguleikar eru t.d. ekki á Reykjavíkflugvelli þar sem þylusveitin er nú og húsnæðið mjög óhentugt í alla staði. Í byggingum á öryggissvæðinu er hins vegar aðstaða fyrir alla starfsemi gæslunnar. Þar er landsvæði sem hægt er að laga að þörfum stofnunarinnar og velvilji er hjá öllum sveitarfélögum á Suðurnesjum.

Mannvirkin sem um ræðir á öryggissvæðinu eru nú þegar í rekstri Landhelgisgæslunnar og með því að nýta þau betur undir starfsemi gæslunnar næðist mikil fjárhagsleg hagræðing fyrir ríkið til lengri tíma. Hér má nefna stóra flugskýlið (12.200 m²) sem endurnýjað var árið 2000 og þjónustubyggingar sem má nýta fyrir flugvélar, þylur og viðhald. Óverulegar breytingar þarf að gera á þessum byggingum svo þær henti starfsemi gæslunnar og í þessu samhengi er rétt að benda á ábyrgð ríkisins gagnvart Mannvirkjasjóði Atlantshafsbandalagsins varðandi viðhald og rekstur mannvirkjana.

Með flutningi til Suðurnesja fengi Landhelgisgæslan gott framtíðarhúsnæði og stórbætta aðstöðu.

Á svæðinu er einkar góð hafnaraðstaða: Njarðvíkurhöfn, Keflavíkurhöfn og Helguvíkurhöfn. Nú þegar ber Landhelgisgæslan ábyrgð á rekstri hluta Helguvíkurhafnar, þ.e. þess hluta sem er á eignaskrá Mannvirkjasjóðs Atlantshafsbandalagsins. Úttekt á nauðsynlegum breytingum á hafnaraðstöðu liggur fyrir (2009). Njarðvíkurhöfn getur strax tekið við skipaflota Landhelgisgæslunnar og Helguvíkurhöfn kemur einnig til greina. Staðsetning hafna út frá öryggissjónarmiðum mundi batna frá því sem nú er þar sem styttra yrði fyrir varðskipin að komast út á aðalstarfssvæði Landhelgisgæslunnar, hafsvæðið í kringum Ísland.

Með samþættingu verkefna munu möguleikar Landhelgisgæslunnar til að sinna leit og björgun í samstarfi við nágrannaþjóðir margfaldast en Landhelgisgæslan nýtir nú þegar öryggissvæðið í þeim tilgangi. Það hefur háð Landhelgisgæslunni að hafa ekki verið með viðeigandi tengimöguleika sem eru til staðar suður frá á sviði leitar og björgunar, öryggis- og varnarmála og löggæslu og umhverfisverndar og auðlindagæslu við stofnanir nágrannaríkja sem flestar eru herir eða stofnanir á vegum varnarmálaráðuneyta samstarfsþjóðanna.

Landhelgisgæslan rekur nú þegar öryggissvæðið á Keflavíkflugvelli og fer með framkvæmd öryggis- og varnartengdra verkefna, sbr. varnarmálalög, nr. 34/2008, auk þess sem sprengjueyðingarsveitin hefur aðstöðu á svæðinu. Þess má einnig geta að sérsveit ríkislög-reglustjóra er með aðstöðu á öryggissvæðinu og hópar á vegum lögreglu og Lögregluskólans æfa þar.

Með flutningi Landhelgisgæslunnar á Suðurnes mundi ríkisvaldið gera Landhelgisgæsluna að enn öflugri stofnun til hagsbóta fyrir landsmenn alla, aðstaðan fyrir starfsemina yrði mun betri og tryggð til framtíðar og síðast en ekki síst mundi flutningurinn styðja við atvinnuuppbyggingu á svæðinu öllu.